

26. prosince

Dneska v noci našel nějaký muž tátovy kalhoty na stromě plném rozsvícených vánočních světýlek. Zavolal nám cizí člověk a oznámil: „Mám tu kalhoty. A patří Howardu Youngovi.“

„A sakra,“ opáčila jsem. Zavěsila jsem a došla si ověřit, že je táta doma a že má na sobě kalhoty. Byl a měl.

Včera jsem mu na máminu žádost napsala nevypratelným fixem na cedulky veškerého oblečení jeho jméno a naše telefonní číslo.

Očividně na truc část toho oblečení rozvěsil po stromech. Po celé Euclid Avenue se teď na větvích třepotají jeho kalhoty a košile. Stromy v centru jsou ozdobené rozsvícenými žárovkami a muž, který nám volal, během řízení zaregistroval zářící šaty.

27. prosince

Když pro ně ráno jdu, vidím, jak chlapi z technických služeb sundávají světýlka ze stromů a mašle z lamp. Jeden mašli rozváže a ho-

dí jí kolegovi na zem. Obrovské, zářivě zlaté mašle končí na hromadě na korbě velikého nákladáku zaparkovaného na náměstí.

Na tom samém náměstí vyčítá frustrovaný muž svému psovi: „Proč se musíš chovat takhle?“ Miminko v kočárku má na očích sluneční brýle.

„Tati, víš, jak jsem se s tím nadřela?“ zeptám později doma. Posbírala jsem dvoje kalhoty, dvě košile a několik kravat se zavazacím uzlem.

„To nemuselo být,“ zavrčí táta našťvaně, když mu je vracím.

Přijela jsem sem na Štědrý den. Jsem *doma na svátky*, tak jak se má. Poprvé po dlouhé době. Za normálních okolností – okolností, které se staly normálními – bych jela k Joelovi. Jeho máma by nachystala popcorn na vánoční řetězy a táta by upekl štólu. A jeho brácha, dvojče, by se mnou flirtoval. V koupelně by na mě čekal zbrusu nový kartáček, značka místního supermarketu, s cedulkou a věnováním, na níž by rukou jeho matky stálo: RUTH.

Letos nemám kam jet – žádný Joel, žádný Charleston –, a tak jsem zamířila sem. Propásla jsem tak troje, možná čtvery Vánoce. Ze San Franciska, kde žiju, je to nějakých šest hodin po pohodlných cestách směrem na jih. „Je to na tobě,“ říkával Joel, ale já si vždycky vybrala Charleston. „Veselé Vánoce,“ popřáli jsme pak mým rodičům přes hlasitý odposlech na telefonu.

Až na to, že tu není Linus, se vůbec nic nezměnilo. Máma navěsila na největší fíkus v květináči ozdobičky, světýlka a dekorace, které jsme

dělali jako děti – obrázky naší školy orámované nabarvenými makarony a sněhuláky s apatickými výrazy vyrobené z prastarých arašídů. Připevnila na krb punčochy, dokonce i tu Linusovu. Když jsem se jí zeptala, jestli bych mohla jednoho sněhuláka vyloupnout – abych se podívala, jak vypadá dvacet let starý oříšek uvnitř – máma mě přísně okřikla: „Opovaž se.“

Na Boží hod vánoční vytáhl táta malý ohmataný červený deník. Vysvětlil mi, že ho začal psát, když jsem byla hodně malá. Uvnitř jsou dopisy pro mně. Čekal na správný okamžik, aby se o ně podělil, ale – co byste tak řekli – dočista na něj zapomněl, tedy až do teď. Ukázal mi jednu stránku:

*Dneska ses mě zeptala, odkud se bere kov.
Zeptala ses, jak chutnají bakterie. Rozrušilo tě,
když jsi zjistila, že se ti ztratily rukavice.
Když jsem po tobě chtěl,
abys mi je popsala, řekla jsi mi:
vypadají trochu jako moje ruce.*

Pak sešit nečekaně zavřel a prohlásil: „To stačí.“ Jako kdyby ho to našťvalo.

29. prosince

A teď mě máma prosí, jestli bych nemohla na čas zůstat a dohlédnout tu na to.

Tím *oním* myslí tátu, kterému to už nemyslí jako dřív.

Přišlo to jako blesk z čistého nebe. Není to tak zlé – táta nevypadá jinak než dřív – a máma navíc nesnáší, když musí o něco žádat.

„Jen na rok,“ zopakuje máma, když ze sebe nejsem schopná vydolovat odpověď. „Promysli to.“

Cestou do koupelny zaregistruju mámu, jak křičí na vitamín, který jí spadl na zem: „Ne, ne, ne! Jsi drahý!“ Myslím, že je to ginkgo.

Začalo to přibližně před rokem: Táta zapomínal peněženku, zapomínal tváře, zapomínal zavírat kohoutek. Pak začal narážet do věcí a připadal si unavený, i když celou noc spal. A to, že hodně pil, dodal doktor Lung, tomu nijak nepomáhalo.

V současné době neexistuje žádný test ani rentgen, který by dokázal se stoprocentní přesností diagnostikovat demenci. Teprve když člověk zemře, můžete mu rozříznout mozek a pohledat bonzácké plaky a spletence. Prozatím je to vylučovací proces. Máme totiž testy, jež dokážou vyloučit ostatní příčiny ztráty paměti. Když lékaři diagnostikují Alzheimerera, mohou vám totiž akorát říct, co všechno ostatního to není.

Co můj otec nemá: hypertyreózu, poruchu ledvin nebo jater, infekci a netrpí podvýživou. Nedostatek vitamínu B12 a kyseliny listové může zapříčinit ztrátu paměti a je léčitelný.

„Jsem zkrátka dočista dementní,“ konstatuje táta.

Dneska jsem si zabalila tašku s věcmi na přespání, popřála rodičům šťastný Nový rok a vyrazila do Silver Lake, kde jsem se chystala s Bonnie strávit Silvestra. Ona je ta, co má plány. Myslím jako na večer. V poslední době je těžké vůbec cokoliv plánovat.

Doprava je na stojedničce horší než obvykle, ale alespoň panuje bujará nálada. Všichni mají stažená okýnka. Napravo sedí snědý muž v escapadu v barvě jeho pleti a má nahlas puštěnou koledu. Je to jedna z těch, co začínají jako Pachelbelův Kánon v D dur, a pak dětský sbor spustí *O svaté noci! O svaté noci! O svaté noci vánoční!*

Má to na *plné pecky* a do rytmu si odklepává z okýnka popel z cigarety.

Dlouho jedu na dálnici za nákladákem s kuřaty, z něhož mi na přední sklo odletují peříčka. Snažím se jich zbavit stěračem, což vede akorát tak k tomu, že mi za ním uvíznou a půvabně se třepotají.

Vynálezce periodicky ovládaných stěračů Robert Kearns byl legitimně slepý na jedno oko. Kdysi mi to vyprávěl Joel. O svatební noci ho do oka trefila zbloudilá korková zátka ze šampaňského. Když řídil za deště svůj Ford Galaxie, napadlo ho, že by mohl mechanismus stírání okna přizpůsobit lidskému oku, jež mrká jen jednou za několik vteřin a neustále.

Vzpomínám si, že jsem to Joelovi o pár let později roztržitě zopakovala, aniž bych si v ten moment uvědomila, že mi to původ-

ně vykládal on. „Fakticky?“ zeptal se, jako kdyby to slyšel poprvé. Dokonce ani teď si nejsem jistá, jestli si ze mě dělal legraci, nebo to doopravdy zapomněl.

Dveře od Bonniina bytu jsou odemčené, a tak jdu prostě dovnitř. Pokoj voní jako toast. V očekávání mé návštěvy srolovala koberec v obýváku na stranu a po podlaze rozložila sportovní přílohu.

„Čau!“ zavolá Bonnie z koupelny a spláchne. „Topení je rozbitý, tak mám celý den zapnutou troubu,“ vysvětluje mi. „Nedala by sis toast?“

Bonnie je malířka, ale v poslední době si vydělává na živobytí třemi nebo čtyřmi různými profesemi. Jednou z nich je stříhání vlasů. Pokud máte ale čerstvě po rozchodu, neostříhá vás. To je její pravidlo. Pová vám, že uvidíte, jak se budete cítit za šest neděl, a když se dál budete chtít nechat ostříhat, chopí se toho. Dřív ne.

V mém případě dělá výjimku, protože po rozchodu jsem nechtěla nic jiného než si nechat narůst závoj vlasů a schovat se v něm. A jelikož je to moje nejstarší a nejlepší kamarádka – seznámily jsme se jako malé holky na univerzitě, kde učili naši otcové –, moc dobře to ví.

„Sedej,“ vyzve mě Bonnie a ukáže na barovou stoličku, kterou přenesla z kuchyně do obýváku. V titulní dvojstraně vystřihne pravidelnou díru a přehodí mi novinový bryndák přes hlavu. Podá mi sklenici ledového čaje, který slouží spíš k jejímu pobavení než jako mé občerstvení: čas od času zvednu sklenici k puse, ze všech sil se při tom snažím nepohnout a pokaždé se dlobnu brčkem.

V televizi jde *Rozvodová soudní síň* a Bonnie mi u toho stříhá

vlasý. Na konci pořadu se muže, který nedosáhl vyrovnání, v nějž doufal – a ani jedna ze stran tak není zrovna spokojená –, zeptají, jestli chce něco dodat.

„Pořád mě živíš,“ pronáší zlověstně do kamery na adresu své bývalé ženy, „za blbce jsi pořád ty.“

Joel řekl, že tu nešlo o ni. Jak ale můžete něčemu takovému věřit, když fakta to tvrzení nesporně popírají? Ta fakta zní: ti dva spolu momentálně žijí v Jižní Karolíně nedaleko jeho rodiny – hádám, že jsou šťastnější, než jsme kdy byli my dva.

Loni v červnu v San Francisku ležely všechny naše věci zabalené v krabicích a já musela nechat zkaramelizovat cibuli na jediném kusu nádobí, který jsem našla – na plechu na pečení. Smíchala jsem ji s bramborami, které jsem ohřála v mikrovlnce a rozmačkala je, a to potom posloužilo jako naše poslední společná večeře, ačkoliv to jsem v tu chvíli ještě netušila.

Stěhovali jsme se do jiné čtvrti – alespoň já si to myslela. Měla jsem za to, že se stěhujeme do jedna plus jedna v Bernal Heights. Myslela jsem, že se stěhujeme do většího, navíc s překvapivě přijatelným nájmem. Dal si tenkrát velkou práci, aby si své věci zabalil zvlášť, a já si říkala, že se Joel prostě chová jako Joel, jenže to ve skutečnosti znamenalo, že se Joel nestěhuje se mnou.

Myslím, že existovaly náznaky, které jsem se rozhodla ignorovat. Když Joel na večírcích mluvil s jinými ženami, pokaždé když jsem ho mýjela, se natáhl a lehce se mě dotkl, jako by mi chtěl dát najevo: *Žádný strach, ty jsi ta nejlepší.* Všimla jsem si, když to přestal dělat. Říkala jsem si, že to nic neznamená.